
Z DZIEJÓW PRAWA

Tom 4 (12)

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego • Katowice 2011

Z Dziejów Prawa

Tom 4 (12)

Aus der Geschichte des Rechts

Band 4 (12)

From the History of the Law

Volume 4 (12)

NR 2868

Z DZIEJÓW PRAWA

Tom 4 (12)

pod redakcją
Adama Lityńskiego,
Mariana Mikołajczyka
i Wojciecha Organiściaka

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2011

Redaktor serii: Prawo
Andrzej Matan

Recenzenci

Adam Bosiacki
ks. Wojciech Góralski
Marian Lech Klementowski
Andrzej Sylwestrzak
Tadeusz Szulc
Andrzej Witkowski
Andrzej Wrzyszc

Komitet Redakcyjny

Adam Lityński (przewodniczący)
Józef Ciągwa
Marian Mikołajczyk
Andrzej Drogoń
Anna Stawarska-Rippel
Wojciech Organiściak (sekretarz redakcji)

Informacje o wydawnictwie ciągłym i wcześniejszych tomach
www.zdziejowprawa.pl

Publikacja jest dostępna także w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library
www.ceeol.com

Spis rzeczy

Rozprawy i artykuły

REMIGIUSZ SOBAŃSKI: Prawo — nieodłączny towarzysz człowieka . . .	17
MARIAN MIKOŁAJCZYK: Czynności przygotowawcze w sprawach kryminalnych rozpoznawanych przez sądy miejskie w Polsce XVI—XVIII wieku	27
TOMASZ ADAMCZYK: O karze pozbawienia wolności w orzecznictwie krakowskiego sądu grodzkiego w XVIII wieku uwag kilka	51
WOJCIECH ORGANIŚCIAK: Wincenty Skrzetuski o Radzie Nieustającej .	69
RYSZARD M. MAŁAJNY: Anglosaska doktryna rozdziału władzy XIX wieku	89
ARTUR BIŁGORAJSKI: Doktryna „wolnego rynku idei”. Geneza, ewolucja oraz praktyczne zastosowanie	111
JÓZEF CIĄGWA: Interpelacje poselskie Klubu Polskiej Partii Socjalistycznej w I Sejmie Śląskim (1922—1929)	135
ANNA STAWARSKA-RIPPEL: O rekodyfikacji radzieckiego postępowania cywilnego	187
MICHAŁ BOŻEK: Demokratyczne Niemcy w projekcie Konstytucji Socjalistycznej Partii Jedności Niemiec z 1946 roku	203
MICHAŁ ARNDT: Ochrona tajemnicy wojskowej w prawie karnym Polski Ludowej (do 1969 roku)	217

AGNIESZKA WATOŁA: Problem niezawisłości w świetle obsady kadr Sądu Najwyższego i Najwyższego Sądu Wojskowego w początkach Polski Ludowej	235
MARCIN ŁYSKO: Orzecznictwo karno-administracyjne w walce z alkoholizmem w okresie gomulkowskim	249
ŁUKASZ JAN KORPOROWICZ: Prawo rzymskie w wybranych orzeczeniach Izby Lordów w latach 1999—2009	283

Materiały źródłowe i dydaktyczne

WOJCIECH ORGANIŚCIAK: Artykuły wojskowe dla Milicji Karola Stanisława Radziwiłła na tle prawa wojskowego Wielkiego Księstwa Litewskiego	299
Artykuły Wojskowe dla Milicji JO Xiążenia Jmci Karola Stanisława Radziwiłła Wojewody Wileńskiego	321

Recenzje

<i>„Wzmocnienie niezawisłości sędziowskiej w Polsce i na Ukrainie w dobie przemian. Zagadnienia teorii i praktyki”</i> . Red. Maria Joanna Gondek, Andrij Kosyło, Robert Pelewicz. Luck, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, 2008, 368 s. (Agnieszka Watola)	337
<i>Bohdan Łukaszewicz, „Życiorysy. Ukraińcy z operacji »Wisła« represjonowani na Warmii i Mazurach w latach 1947—1956. Materiały biograficzne”</i> . Olsztyn, Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, 2009, 320 s. (Michał Arndt)	341
<i>Henryk Kocój, „Dyplomaci francuscy o Konstytucji 3 maja”</i> . Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2009, 451 s. (Jarosław Dudziński)	343
<i>Henryk Kocój, „Powstanie kościuszkowskie w świetle relacji z Warszawy posła austriackiego Benedykta de Cachégo do kanclerza Johanna Amadeusa Thuguta z 1794 roku”</i> . Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2009, 165 s. (Jarosław Dudziński)	349
<i>Rafał Leśkiewicz, „Wojskowy Sąd Rejonowy w Poznaniu (1946—1955). Organizacja, funkcjonowanie, procesy archiwotwórcze”</i> . Warszawa—Poznań, Instytut Pamięci Narodowej, 2009, 365 s. (Marta Paszek)	355

Kronika

Jubileusz Profesora Józefa Ciągwy (<i>Tomasz Adamczyk, Wojciech Organiściak</i>)	361
Profesor Józef Ciągwa — Przyjaciół i współpracownik (<i>Adam Lityński</i>) .	365
Jubileusz Profesora Adama Lityńskiego (<i>Tomasz Adamczyk, Wojciech Organiściak</i>)	367
Laudatio (<i>Wacław Uruszczak</i>)	371
Jan Baszkiewicz w Katowicach (<i>Adam Lityński</i>)	377
Kronika Katedry Historii Prawa za rok 2010 (<i>Tomasz Adamczyk</i>) .	381

Inhaltsverzeichnis

Abhandlungen und Artikel

REMIGIUSZ SOBAŃSKI: Das Recht — eine unzertrennliche Lebensgesellschaft des Menschen	17
MARIAN MIKOŁAJCZYK: Vorbereitende Handlungen in den durch polnische Stadtgerichte vom 16. bis 18.Jh. erkannten Strafsachen . . .	27
TOMASZ ADAMCZYK: Ein paar Bemerkungen über die Freiheitsentziehungsstrafe in der Judikatur des Krakauer Amtsgerichtes im 18.Jh..	51
WOJCIECH ORGANIŚCIAK: Wincenty Skrzetuski vom Feststehenden Rat .	69
RYSZARD M. MAŁAJNY: Die angelsächsische Doktrin von der Gewaltenteilung im 19.Jh	89
ARTUR BIŁGORAJSKI: Die Doktrin von „der freien Ideenmarkt“. Genese, Weiterentwicklung und praktische Anwendung	111
JÓZEF CIĄGWA: Parlamentarische Interpellationen von dem Abgeordnetenklub der Polnischen Sozialistischen Partei in dem ersten Schlesischen Sejm (1922—1929)	135
ANNA STAWARSKA-RIPPEL: Die Kodifizierungsänderung von dem sowjetischen Zivilverfahren	187
MICHAŁ BOŹEK: Demokratisches Deutschland in dem Entwurf der Verfassung von der Sozialistischen Einheitspartei Deutschlands aus dem Jahr 1946	203

MICHAŁ ARNDT: Der Schutz von dem Militärgeheimnis im Strafrecht der Volksrepublik Polen (bis 1969)	217
AGNIESZKA WATOŁA: Die Unabhängigkeit angesichts der Besetzung des Obersten Gerichtes und des Obersten Militärgerichtes zu Beginn der Volksrepublik Polen	235
MARCIN ŁYSKO: Die verwaltungsstrafrechtliche Judikatur im Kampf gegen den Alkoholismus unter der Regierung von W. Gomułka . .	249
ŁUKASZ JAN KORPOROWICZ: Römisches Recht in ausgewählten Entscheidungen des Britischen Oberhauses in den Jahren 1999—2009 .	283

Quellenmaterial und didaktisches Material

WOJCIECH ORGANIŚCIAK: Militärische Artikel für die Miliz von Karol Stanisław Radziwiłł vor dem Hintergrund des Militärrechtes des Großen Litauer Fürstentums	299
Militärische Artikel für die Miliz des Fürsten Karol Stanisław Radziwiłł, des Wojewoden von Vilnius	321

Rezensionen

<i>„Die Befestigung von der richterlichen Unabhängigkeit in Polen und in der Ukraine zur Zeit der Wandlungen. Theorie und Praxis“</i> . Red. Maria Joanna Gondek, Andrij Kosylko, Robert Pelewicz. Łuck, Das Bezirksgericht in Tarnobrzeg, 2008, S. 368 (Agnieszka Watola) . .	337
<i>Bohdan Łukaszewicz, „Lebensläufe. Die in der Aktion-Weichsel in Erm-land und in den Masuren in den Jahren 1947—1956 unterdrückten Ukrainer. Biografisches Material“</i> . Olsztyn, Das Wojciech Kętrzyński Zentrum für wissenschaftliche Forschungen, 2000, S. 320 (Michał Arndt)	341
<i>Henryk Kocój, „Französische Diplomaten von der Verfassung vom 3.Mai“</i> . Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2009, S. 451 (Jarosław Dudziński)	343
<i>Henryk Kocój, „Der Kościuszko-Aufstand im Bericht eines österreichischen Abgeordneten, Benedict de Casche, an den Kanzler Johann Amadeus Thugut von 1794“</i> . Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2009, S. 165 (Jarosław Dudziński)	349

Rafał Leśkiewicz, „Das Militärische Bezirksgericht in Posen (1946—1955). Organisation, Tätigkeit, archivbildende Prozesse“. Warszawa—Poznań, Instytut Pamięci Narodowej, 2009, S. 365 (Marta Paszek)	355
---	------------

Chronik

Das Jubiläum von Professor Józef Ciągwa (Tomasz Adamczyk, Wojciech Organisiak)	361
Professor Józef Ciągwa — Freund und Mitarbeiter (Adam Lityński) .	365
Das Jubiläum von Professor Adam Lityński (Tomasz Adamczyk, Wojciech Organisiak)	367
Die Laudatio (Wacław Uruszczak)	371
Jan Baszkiewicz in Kattowitz (Adam Lityński)	377
Die Chronik des Lehrstuhls für Rechtsgeschichte für das Jahr 2010 (Tomasz Adamczyk)	381

Table of Contents

Dissertations and articles

REMIGIUSZ SOBAŃSKI: Law — man’s integral companion	17
MARIAN MIKOŁAJCZYK: Preparatory activities in criminal cases recognized by municipal courts in Poland between 16th and 18th centuries .	27
TOMASZ ADAMCZYK: A few remarks on the penalty of imprisonment in the adjudication of the magistrates’ court in Kraków in the 18th century	51
WOJCIECH ORGANIŚCIAK: Wincenty Skrzetuski on Continuous Council .	69
RYSZARD M. MAŁAJNY: The Anglo-Saxon doctrine of power division of the 19th century	89
ARTUR BIŁGORAJSKI: A doctrine of “a free marketplace of ideas”. The origins, evolution and practical application	111
JÓZEF CIĄGWA: Parliamentary interpellations of the Polish Socialist Party Club in the first Silesian Sejm (1922—1929)	135
ANNA STAWARSKA-RIPPEL: On recodification of the Soviet civil procedure	187
MICHAŁ BOŹEK: A democratic Germany in the project of a Socialist Unity Party of Germany from 1946	203
MICHAŁ ARNDT: Protection of a military secret in the criminal law of the People’s Poland (to 1969)	217

AGNIESZKA WATOŁA: The issue of independence in the light of the staffing of the Supreme Court and the Supreme Military Court at the beginning of the People's Poland	235
MARCIN ŁYSKO: A criminal-administrative adjudication in a battle with alcoholism in Gomulka's period	249
ŁUKASZ JAN KORPOROWICZ: The Roman law in selected adjudications of the Chamber of Lords between 1999 and 2009	283

Source and didactic materials

WOJCIECH ORGANIŚCIAK: Military articles for the militia of Karol Stanisław Radziwiłł in the light of a military law in Grand Duchy of Lithuania	299
Military Articles for the Militia of His Lordship Prince Karol Stanisław Radziwiłł a Voivode of Vilnius	321

Reviews

<i>“Consolidation of judicial independence in Poland and Ukraine during the period of changes Theoretical and practical issues”</i> . Eds. Maria Joanna Gondek, Andrij Kosylko, Robert Pelewicz. <i>Łuck, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, 2008, 368 p.</i> (Agnieszka Watola)	337
<i>Bohdan Łukaszewicz, “Biographies. Ukrainians in Wisła operation repressed in Warmia and Mazury between 1947 and 1956”</i> . Olsztyn. <i>Biographic materials. Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, 2009, 320 p.</i> (Michał Arndt)	341
<i>Henryk Kocój, “French diplomats on the 3rd May Constitution”</i> . Kraków, <i>Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 451 p.</i> (Jarosław Dudziński)	343
<i>Henryk Kocój, “The Kościuszko Rising in the light of the report by Benedykt de Casché, an Austrian MP from Warsaw to Johann Amadeus Thugut, a chancellor, from 1974”</i> . Kraków, <i>Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2009, 165 p.</i> (Jarosław Dudziński)	349
<i>Rafał Leśkiewicz, “A Military District Court in Poznań (1946—1955). Organization, functioning, archive-creating processes”</i> . Warszawa—Poznań, <i>Instytut Pamięci Narodowej, 2009, 365 p.</i> (Marta Paszek)	355

Chronicle

A jubilee of professor Józef Ciągwa (<i>Tomasz Adamczyk, Wojciech Organiściak</i>)	361
Professor Józef Ciągwa — a friend and co-worker (<i>Adam Lityński</i>) .	365
A jubilee of professor Adam Lityński (<i>Tomasz Adamczyk, Wojciech Organiściak</i>)	367
Laudatio (<i>Wacław Uruszczak</i>)	371
Jan Baszkiewicz in Katowice (<i>Adam Lityński</i>)	377
A chronicle of the Department of History of Law for 2010 (<i>Tomasz Adamczyk</i>)	381

Na okładce: odznaka adwokacka (orzeł państwowy w wieńcu z liści dębowych i laurowych),
Polska ok. 1924 r., mosiądz — emalia, wym. 60×54 mm, jednostronna
— ze zbiorów **Muzeum Okręgowego w Zamościu** (MZ/31/M). Fot. **Henryk Szkutnik**

Redaktor
Barbara Todos-Burny

Redaktor techniczny
Małgorzata Pleśniar

Korektor
Mirosława Żłobińska

Copyright © 2011
by Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISSN 1898-6986
(wersja drukowana)

ISSN 2353-9879
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 150 + 50 egz. + 25 nadb. Ark. druk. 24,5 +
2 wklejki. Ark. wyd. 29,5. Papier offset. kl. III, 90 g

Cena 36 zł (+ VAT)

Łamanie: Pracownia Składu Komputerowego
Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego
Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c., M. Rejnowski, J. Zamiara
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Cena 36 zł
(+ VAT)

Z Dziejów Prawa. Tom 4 (12)

ISSN 0208-6336
ISSN 2353-9879

